

ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI
EGYLET TULAJDONA.
TELEFON: 158 SZÁM.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET, AZ ERDÉLYRÉSZI MÉHÉSZ EGYLET
ÉS A „HANGYA” KÖTELEKÉBE TARTOZÓ SZÖVEGZETEK HIVATA-
LOS KÖZLÖNYE. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10. SZÁM.
TELEFON: 158 SZÁM.

Az E. G. E. tagjai további intézkedésig tag-
díj ellenében kapják. Alapító tagdíj 2000 lel,
rendes tagdíj évi 100 lel, kisgazdák és tiszt-
viselők részére 50 lel.

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kladó;

TÖRÖK BALINT
AZ E. G. E. TITKÁRA

Előfizetési díj nem tagok részére:

Egy évre 150 lel Negyed évre 40 lel
Fél évre 75 lel Egyes szám 3 lel

Szemle.

Mit mondjunk ehhez? — Sürgetik a praemiumok kifizetését.

A „Consum” című közgazdasági lapot, mint a közönség komoly és megbízható informátorát ösmerjük. Annál meglepőbb f. hó 15-iki számából vett következő idézet:

„A learatott területeken az aratási eredmény *közepesnek* mondható; holdanként 12-14 mázsa gabona termett, de a silány aratási eredmény is elérte a 8 mázsát.”

Mi sem mondhatunk mást, mint a mit Mosoiu közlekedésügyi miniszter úr mondott a vintileancai főmegsír előtt „nem tudom mit is mondjak.”

Mert ugy-e kérem egyszerű — számtani művelet alapján kiszámíthatjuk, hogy a 12—14 q holdankénti „közepes” termés hektáronként 21—24½ mázsát jelent, sőt a „silány” 8 mázsa sem kevesebb 14 q-nál hektáronként.

Eddigi statistikák a regát békebeli átlagtermését hektáronként 10—12 nem mázsa hanem hectoliterre tették, ami 7¼—7½ q-nak felel meg! Honnan kerül egyszerre ez a mesebe való háromszoros eredmény, amely tulajdonképpen Belgium, Dánia és Anglia eddigi rekord hozamait, melyek a világ bámulatát váltották ki.

Románia ugy látszik tényleg a korlátlan lehetőségek hazájává küzd fel magát, amely háborus lezúllás, kultura súlyedés és agrár reform ellenére ily többtermelést produkál — igaz — egyelőre csak a nyomda festék útján.

De tovább is van: a holdankénti 12—14 q, illetve „silány” 8 q termés összevetése a 2—2.2 millió hektár vetésterület esetén 38—40 millió mázsát jelent! azaz jelentene, ha meg volna! tehát a békebeli Románia, jó átlag termésének a kétszeresét!

És ugyanekkor olvasunk híreket Bucuresti kenyér és liszt válságáról, városok ellátatlanságáról és a malom ipar csődjéről!

Nem érdektelen, hogy a Consum ugyanazon száma 4-ik lapján egy kesergés lát napvilágot, hogy „a termelők nem adják a búzát.

40 millió mázsa termés egy 17 millió lakosu államban, melynek lakossága 2/3 részben tengerit fogyaszt — és a termelő ráül a búzájára — vagyis inkább alája temetkezik, mert a buza-hegyek ormairól lekellene szédülnie, ha volnának ilyenek!

Megnyugtathatjuk Consumot: *nincs* „közepes” 12—14 q-ás gabona termés, sőt az ugy nevezett „silány” 8 q sem lesz még az átlag sem, (legfeljebb, ha „hold”-nak „hectárral” való elcserélését nyomda hiba rovására írja). — ez pedig 16—18 millió mázsát jelent a *legjobb* esetben! Ha van ok, hogy — főként az erdélyi termelő nem adja a búzáját, ugy ez az! illetve az, hogy *nincs* felesleg.

Ez is az agrár reform „áldásai” közé tartozik.

Ezeket eddig csak a gazdák „élvezték” (ez ugy látszik nem volt baj). Most sor kerül más közgazdasági osztályokra is, a mi különben csak a sors igazságosan osztó keze mellett bizonyít.

A jó Isten tudja megmondani hányadszor, de azért valószínűleg most és a jövőben is ép oly sikertelenül, mint a múltban.

Végtére nincs mit csodálkozni ezen, mert bátran *rendszernek* lehet nevezni a praemiumok *igérését*, melyet a tett nem követ.

Nekünk gazdáknak is van egy ily praemium *igéretünk*.

Olvasóin emlékezhetnek az „Erdélyi Gazda” f. évi 11/18-iki 7-ik számában *szószertint* közölt „Minisztertanácsi napló”-ban foglalt rendelkezésre, mely az 1922. év őszén egyszer már *beígért* hektáronkénti 200 leu buza — vetési — praemiumnak most már *folyosítását igéri*, és kellő nagy képességgel annak módját is körülírja.

Sőt a lelkiismeretes napló még a fizetési határidőket is pontosan megállapítja: április 1. és június 1.

Hogy ezek a határidők rég elteltek? Hát persze! de hát édes jó Istenem — hol a tavalyi hó? és végtére is az ígéret azért ígéret, hogy be ne tartassék!

Legalább erre mifelénk!

B. F.

Jelen sorok lezárta után kaptuk azon — a Bánságból eredő hírt, hogy „a termelési praemiumokat vagy sehogy, vagy rendszertelenül („unregelmásig” az eredeti jelentésben) fizetik.

A „sehogy” nem biztató, de végtére az sem ront az eddigi állapoton! Ellenben a „rendszerteretül” (még ha abban valamely tiikos „rendszer” mégis volna) már jogosít némi eredményekre!

Egyszóval: hajnalodik! és idővel még találkozhatunk gazdatársal, aki megütötte a „praemium-tervet.”

Előlegezzük a boldogoknak, ha lesznek ilyenek — őszinte szerencsekívánatainkat.

Curkánjuhunk és cigájajuhunk.

Irta: dr. Szentkirályi Ákos.

IV.

Számításba véve mindazt, amiket felsoroltam: a cigájajuhot határozottan *értékesebb* juhunk tartom a curkánjuhunknál. Minden mástól eltekintve már azért is, mert a cigájagyapjut fejlődő gyáripárunk nem nélkülözheti, mert most is nagyon keresett, a jövőben pedig még inkább keresett szövetek készítésére jól fel-

használhatja. Továbbá azért, mert egy jól összeállított cigájanyáj gyapjutermetését és gyapju minőségét, szakértő kiválasztással, a mostani átlagos minőségénél, aránylag rövid idő alatt sokkal jobba tehetjük. Ezzel használhatóságát fokozhatjuk, bizonyos külföldi gyapjuféleségeket pótolhatunk, végeredményben tehát a gyapju behozatalt csökkenthetjük. Kiszorítjuk a cigája gyapjuhoz hasonló u. n. „Grossbred” gyapjut, melyből gyáraink sokat szereznek be a La Plata délamerikai-államokból főleg Montevideoból. Ez a valószínűleg angol Grossbred juhoktól származó utodokról nyírt gyapju, „nagyon kitűnő, erőteljes, hosszabbfürtű, puhatapintatu, szépfényű gyapju” — írja a Scherg & Comp. cég 1922. június 22. kelt levelében. A budapesti gyapjuminósító intézetben végzett mérések szerint a Buenos Ayres-i Grossbred gyapju B—D osztályu 23.1—45.4 mm. átlagos átmérővel. L. 1899—1900. évi jelentés.

A curkánjuhunkról és cigájajuhunkról szóló fejezet befejezésétül érdekesnek tartom közölni amit a már említett somogy megyei, szentimrei és a veszprémmegyei zircütündérlaki kis nyájak tenyésztői a cigájajuh általános jellemzése gyanánt, annak idején 1896., illetőleg 1905-ben irtak.

„A cigája a *jövő juha*”, írja a szentimrei földmives iskola igazgatója 5 évi tapasztalata alapján nemcsak azért, mert gyapja közönségesebb igényeknek megfelelő posztót ad, hanem azért, mert edzett, erőteljes, jó fejlődésű és elég nagy testsúlyt ér el; halálózási százaléka aránylag kicsiny; szaporulata — beleszámítva a kettős bárányokat — rendszeren meghaladja az anyalétszámot.”

Tündérmajorból pedig azt írja az urd. intéző, hogy „Az eddigi rövid tapasztalatom után ítélve is bátran reményelem, hogy a mi zord bakonyi éghajlatunk alatt — ha csak felenyire is dédelgetjük mint az itt tenyésztett merino birkát — a cigáját: *a jövő nálunk a cigájáé leend*, meg vagyok teljesen elégedve (a Tatrangon vásárolt 150 válogatott anyajuhról van szó K. Sz. Á.) ugy a gyapju hozammal — zsírban adott 1 drb. 2.85 kgr.-t, valamint a bárány szaporulattal és a fejési eredménnyel is.”

Az „idők szele”, a kultura, talán a divat, valószínűleg elsöpörte a cigájákat Somogy Szentimréről is, Tündérmajorból is. Bizon igaz van a szentimrei igazgatónak mikor írja; hogy

„Gazdák”

**Biztosító Intézet
Részv. - Társaság**

Székhelye: Arad. Vezérképviselet: Aradon, Kolozsváron, Brassó-
ban, Temesváron, Nagyváradon, M.-vásárhelyen, Déván, D.-szl-
mártonban, Gy.-fehérváron, Szatmáron, N.-enyeden és Tordán-
Elfogad tűz, jég élet, betörés, lopás, baleset, szavatossági, kiháza-
sitási stb. biztosításokat. Egyesületi tagok külön kedvezményben
részesülnek. Minden biztosítási ügyben részletes tájékoztatót
nyújtanak a vezérképviselet és egyesületünk titkári hivatala.

„... ma is azon nézetben vagyok, miszerint a cigája — mint jó tejelő juh — több tiszta jövedelmet ad, mint a nagy városoktól távolabb eső gyengébb talajon tentartott tehénzetek. De hát ez ma divatos dolog. Fennhangon illet mondani, ma nem mindenki előtt szabad, mert hamar ósdi véleményünek nyilvánítják az embert“.

Vége.

Az erdélyi mezőgazdaság állapota,

Időjárás: Julius hó első napjaiban változó mennyiségű csapadék esett, nagysága az alföldi részeken 8—10 mm., a dombvidéken 4—5 mm telt ki, a székelyföldi hegyvidéken a hó egész első fele csapadékos volt, a hullott csapadék mennyisége 50 mm. körül volt. Az utóbbi terület kivételével az időjárás száraz jellege tovább tartott, a hőmérséklet a hó közepén érkezett óhullám folytán szokatlanul magasra emelkedett.

Gazdasági munkálatok: Az alföldi részeken az aratás befejezéshez közeledik, a szántási munkák a szárazság következtében megakadtak, úgy, hogy ugarolni csak nagy nehézségekkel lehet, a kézi munkaerő a cséplés körül és a szőlők permetezésével foglalkozik. A dombvidéken aratás, szénahordás, kaszálás, gyűjtés és kapálás vannak folyamatba, míg a hegyvidéken az aratás még nem vette kezdetét.

Vetések állapota: Őszi buza és rozs aratása a hegyvidék kivételével befejezéshez közeledik, cséplése az alföldi részeken javába foly, állagtermés az őszi búzánál 5—6 mm.-ra, a rozsnál 6 mázsára tehető k. holdanként. Tavasz buza késői vetéseinek terméskilátásai az esőzés folytán valamit javultak, síkvidéken aratása befejeztetett, dombvidéken most kezdik vágni, terméskilátásai k. holdanként 4 mm. Tavasz árpa késői vetései az eső folytán szintén javultak valamit, különösen a hegyvidéken, várható terméseredmény 4 mm k. holdanként. A zab az utóbbi időjárás következtében sokat javult, általánosságban közepes termésre lehet kilátás; a síkvidéken érőben. A tengeri fejlődése továbbra is igen gyenge, nagyon egyenetlen, a terméskilátások rosszak. Kertiveteremények, hüvelyesek, kender és len az esőzés folytán szintén javultak, hasonló a cukor és takarmányrépa fejlődése. A mesterséges takarmányok, réti és legelő a hegyvidék kivételével továbbra is a szárazságot sínylik. Gyömmölcsösökben szilva közepes, alma és körte gyöngye termést ígérnek, a szőlő terméskilátásai jó.

Az állatállomány egészségi állapota kevésbé kielégítő, száj- és körömfájás és sertés-

vész léptek fel nagyobb mértékben. E mellett lépfene, sercegő üszög is fordul elő szorványokban.

Törvények, rendeletek.

Törvény a községi díjak és illetékek legmagasabb összegéről

(Monitorul Oficial 66. száma.)

I. szakasz. A városok és községek az egész országban a belügyminisztérium jóváhagyása mellett kiadásai fedezésére díjakat és illetékeket létesíthetnek a jelen törvényhez csatolt tábláiban megállapított határok között és megkülönböztetések szerint.

II. szakasz. E díjak megállapítása folyósítása és beszedése az erre vonatkozó törvények és rendeleteknek megfelelően, a jelen törvényben meghatározott megszorítás mellett történik.

III. szakasz. Ha a jelen törvény szerint a csatolt táblázathoz képest és a minden egyes község által megszabott határok között fizetendő összegek nem egyenlítettnek ki a vonatkozó törvényekben előírt határidőkben, az adósok az egyenes adók egységesítéséről szóló törvény 116 szakaszában meghatározott kamatot tartoznak megfizetni.

IV. szakasz. A községek jogosítottak hasonlóképpen díjakat létesíteni:

a) közjavaik, mint kertek, terek, utak (utak és járdák) stb. időleges használatáért;

b) különböző szolgálatokért a lakosok magánhasználatára, mint szeméthordási szolgálat, vízszolgáltatás, árnyék- és takarítás, állatvágás, úrmérték-hitelesítés, mérlegelés, mérés, élelmiszerek ellenőrzése stb.

Egyedül a községi tanácsok jogosítottak az általuk létesítendő szabályrendeletekkel meghatározni, ha vajon e szolgáltatások kötelezők lesznek-e a lakosságra, vagy csak a tetszés szerinti.

Az állatvágás tekintetében a díj vagy a hus, vagy az állat után szabható ki, amint az a táblázat I számánál kitűnik.

A község tanácsok által megszavazott ezen díjak tarifáját és az alkalmazásukra vonatkozó szabályrendeleteket városokra és fürdő, valamint klimatikus helyekre vonatkozólag a belügyminisztérium, községekre nézve a megyei bizottságok (delegatúni judetene) hagyják jóvá.

V. szakasz. A jelen törvényben meghatározott díjak 1923 április 1-én lépnek életbe. Az ország városai és községei által létesített díjak, amelyek alapján költségvetésüket egyensúlyba hozták az elmúlt pénzügyi években, törvényesen követhetők.

VI. szakasz. A fürdőkké és klimatikus helyekké nyilvánított községek ugyanazon díjak szedésére jogosultak, mint a városok.

VII. szakasz. Minden a jelen törvénnyel ellenkező törvény hatályon kívül helyeztetik és hatályon kívül marad. Nem töröltenek azonban el a speciális törvényekben megállapított díjak, mint az utak törvénye, Bukarest város munkügyi pénztáráról szóló törvény, Bukarest város elhatárolásáról szóló törvény és más ma érvényben lévő törvények.

Községi díjak táblázata.

1. Fogyasztásra szánt állatok levágásáért és pedig: bika, ökör, tehén, bivaly, üszög, darabonként 24 leuig; borjú darabonként 10 leuig; kos, juh, kecske, gida és bárány 6 leuig, sertés 15 leuig.

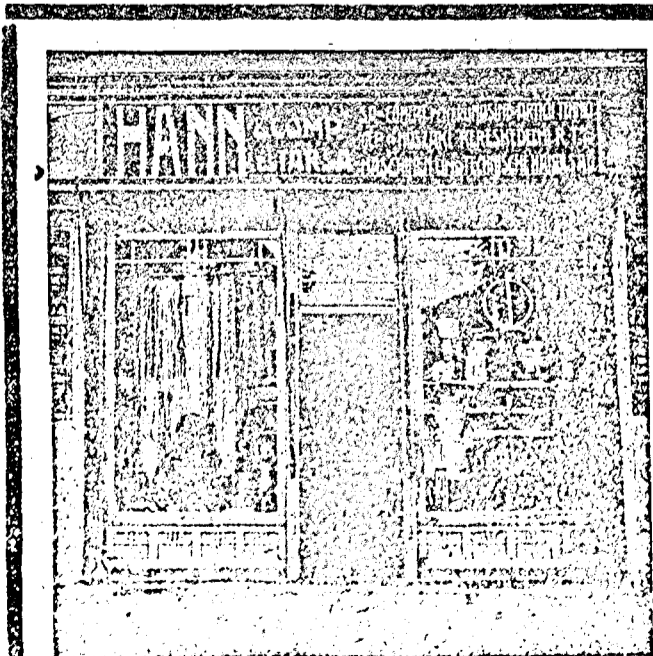
2. Különböző helyiségek után, jelentőségükhöz képest, e helyiségek bérleti értéke után számítva:

a) szállóknál 36%-ig; butorozott szobáknál 20%-ig (a bérleti érték után csak városokban.)

b) sörházaknál, vendéglőknél, kluboknál, kávéházaknál, nyilvános kerteknél, bodegáknál, baroknál, cukrászdáknál, tejszernokoknál, étvágygerjesztőket kiszolgáló italméréseknél (falatozók) és korcsmáknál a bérleti érték 30%-áig, (csak városokban);

c) fényüzési és kézműaru, ékszer és ékszerutánzati, divat, konfekciós, szörme, illatszer stb. üzletek, drogua cikkeket, pudert és illatszereket, pipere-szappant árusító gyógyszerárak, drogueriák, finom porcellán és üveg, automobil és automobil-felszerelési, finom butor, szőnyeg, műtárgy és régiség üzletek, fényüzési, férfi szabóságok, váltó és bankházak, fűző készítő és gyárak, likör és pezsgő gyárak, kicsinybeni külföldi és belföldi borlerakatok, női fodrászüzletek, manikűrök, utazási cikkeket kereskedő üzletek, szesz és pálinka gyárak, színházi és bármilyen látványossági ruhatárak, cukorka, csokoládé stb. gyárak, fényképészeti műtermek a bérleti érték 30%-áig (csak városokban).

d) hirdetési, látványossági, üzleti ügynökségek, gyarmataru és csemege, felszerelési és hangszeraru, papír-üzletek, fényüzési, tisztító üzletek, fényesítő, ingatlan eladási és bérleti ügynökségek, C. F. R. és vagonlits jegyárúsító ügynökségek, ügynökségek általában, váltó-

Raffia-háncs

rézgálic, kénpor, rézkénpor, Manillazsineg,

Szőlőpermetezők

tavédelmi- és vetőmagcsávázó szerek,

Kőszénkátrány

gazdasági gépek és eszközök, géphajtószijak, szerszámok stb. legolcsóbban kaphatók az E. G. E. géposztályában

HANN és TÁRSA GÉP- ÉS MŰSZARI KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 Holozsvár, Str. Regina Maria (volt Deák Ferenc-u. nr. 11.
 Telefonszám: 2-36. Sürgőnyczim: Hanncomp.

ügynökök, részvénytársaságok és szövetkezetek általában, írógép-üzletek és másolóirodák, vas-üzletek, mezőgazdasági és szőlőszeti üzletek, gummiáru és optikai üzletek, petróleum társaságok, képkerekező, kefe és ecset-üzletek, ernyő gyárak és műhelyek, víz, gáz és villamos szerelők, posztóáru-üzletek, mag és természetes vagy művirág-üzletek, biztosító társaságok, háztartási cikkek, áruraktárak, lisztmalmok, festék-, lakk-, olaj- és vegyszer üzletek, faégetési üzletek, sörgyárak, kötszövet áru-gyárak, vas-építkezési vállalatok, sajtókészítők, tejgazdaságok, gabonakereskedők, türdőtelepek, cementraktárak, mész és faraktárak, konzerv-, felvágott-, szódavíz-, limonádé gyárak, általában gyarmat-áru-kereskedések stb. a bérleti érték 20%-áig (csak városokban).

3. Minden nagy kád, vagy sajtoló után évente 500 leuig, kicsiért 300-ig.

4. Minden pálinka főző üst után évente 200 leuig.

5. Minden lombik, (alambic) után évente 500 leuig.

6. Minden egyes vándorkereskedő ellenőrzéséért évenként 500 leuig, (csak városokban).

7. Minden egyes bejelentési lapért a népesedési hivatalnál 10 leuig.

8. Minden egyes népesedési hivatali bajlap másolatáért 5 leuig.

9. Az anyakönyvezető vagy a törvényszék által az anyakönyvekből kiállított születési vagy halálozási anyakönyvi kivonatért 10 leuig.

10. Egy adoptálásért (örökbe fogadás) 100 leuig.

11. Egy házassági anyakönyvi kivonatért, amely kötelező a házassági jegy alkalmával, valamint az utólag kérelmezettért is 20 leuig. (Községekben fele.)

12. Egy házassági jegyért 25 leuig, (községekben fele).

13. A házassági tanúk igazoló okmányaiért 50 leuig, (községekben fele).

14. Hozományi okmányért a kelengye kivételével 1000—10000 leuig 2 leu, 10000—30000-ig 4, 30001—50000-ig 6, 50000—100000. 8, 100001—200000-ig 12, 200001—400000-ig 15, 400001-től felfelé 20 leu.

15. Egy válóper ítélet bevezetéséért 100 L.

16. Minden a községben épülő emeletes házért, az épület négyzetmétere után 4 leuig, (csak városokban). Több emeletes házaknál a díj az emeletek számával arányban emelkedik emeleteknek lévén tekintendők a félemeletek és mansardok is, (csak városokban).

17. Épületeknél radikális javításáért emeletenként, azonban: 5 férőhelyiségig 200 leuig; 5—10-ig, 400 leuig; 10—20-ig, 800 leuig; 20—40-ig, 1600-ig 40—100-ig 4000 leuig, 100-on felül 5000 leuig, (csak városokban).

18. Egyszerű fenntartási javításokért emeletenként a következő díjak szedendők: 5 férőhelyiségig 25 leuig, 5—10-ig 50 leuig, 10—20-ig 100 leuig, 20—40-ig 150 leuig, 40—100-ig 200 leuig, 100-on felül 400 leuig.

19. Az új épületeknél felhasznált építési anyagokért és pedig egy emeletnél m^2 -ként 2 leuig, minden további emeletnél m^2 -ként 2 leuig, (csak városokban).

20. A kerítésnél felhasznált építési anyagok után hossz méterenként 5 leuig, (csak városokban).

(Folytatása következik).

SZÖVETKEZÉS.

Az orosz mezőgazdasági szövetkezetek. Leninek tudvalevőleg mindent elkövetnek arra nézve, hogy az általuk tönkretett ország közgazdaságát valami módon életrekeltsék, ezért sokat engedtek már eddig is eredeti elvükből, valószínű, hogy kénytelenek lesznek még tovább is menni a körülmények kényszerítő sulya alatt. Nagy óvatossággal kell fogadni minden olyan hírt, amelyet a szerencsétlen ország mostani urai bocsátanak világgá, annyi mégis megállapítható, hogy a szövetkezetek mintegy két év óta szabadabban mozoghatnak, mint azelőtt. 1921. augusztus 16-án adta ki a szovjetkormány azt a rendeletét, amely az eddigi szigorú állami ellenőrzésen nyhít és állítólag egészen szabadá teszi működésüket. Ez a rendelet, legalább is papíron — s ezt jó mindig szem előtt tartani — lehetővé teszi a mezőgazdasági szövetkezetek szabad, külön állami engedélyezéshez nem kötött megalakulását, az állami felügyeletet, illetve a bolsevik forradalom óta meglevő, az ügyek vitelére gyakorolt közvetlen befolyást, megszünteti és a régi szervek (igazgatóság, felügyelő bizottság, közgyűlés) hatáskörét visszaállítja. Bevételei, illetve jövedelmi forrásuk is ugyanaz, mint a „burzsóá” államokban, az állam kilátásba helyezi részükre a hitel alakjában nyújtott támogatást. Országos központjuk a „Selsko sojus”, amely 288 vidéki központtal rendelkezik, ezt a berendezést a nagy távolságok, illetve az ország rossz közlekedési viszonyai teszik szükségessé. A bolsevik statisztika közlései szerint mintegy 2.000.000 parasztháztartás van ekképpen a fennálló 16.664 mezőgazdasági szövetkezet által szervezve, ami az ország egész lakosságának 18%-át teszi. Szintén ezek szerint az adatok szerint a múlt évben általuk elért kereskedelmi forgalom 7 millió arany rubelt tett ki, ez a szám azonban a folyó év első negyedében már elérte az 5 milliót. Érdekes a szovjetnek az a rövid kis közlése, hogy az állam mintegy 45 ezer holdat kitevő állami gazdaságot adott át a szövetkezetek kezelésébe, ami azt mutatja, hogy a szövetkezeti gazdálkodás előnyei egyre világosabbakká kezdenek válni az állami gazdálkodással szemben.

A német mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom fejlesztése érdekében nagyon célravezetőnek mutatózó intézkedéseket találunk Hessen államban, ahol ugyanis különböző gyakorlati és elméleti gazdákból álló bizottságokat állítottak fel, amelyek rendszerint egy-egy gazdasági szakiskola mellett működnek és feladatuk a mezőgazdasági érdekek előmozdítása tekintetében szükségesnek látszó intézkedéseket megtenni, illetve a tanulókat utbaigazításokkal ellátni. Ezek a bizottságok nagy gondot fordítanak a szövetkezeti eszme propagálására és törekszenek arra, hogy a jövő nemzedék már az iskola padjai között is megismerkedjék a szövetkezeti gondolat nagy jelentőségével.

Kisebb szakközlemények.

A gyümölcsfák téli ápolása.

Bércecs hazánk híres gyümölcsstermelése a legutóbbi időkben, különösen pedig a háboru elhanyagoltsága következtében elszaporodott rovarkártevők, a különféle gombabetegségek miatt nagy mértékben leromlott. Pedig éppen ma, amidőn a gyümölcsnek értéke rendkívül módon emelkedett, dupla érdek gyümölcsösünk teljes termőképességét megóvni, sőt fokozni. Egyike a legszükségesebb és legégetőbb teendőknek e téren a **növényvédelem sürgős keresztvittele** abban az értelemben, hogy rendszeres

munkával fogjunk hozzá úgy a gombabetegségek, mint rovarkártevők elleni gyors küzdelemhez.

Ezért már most felhívjuk gyümölcsstermelő gazdáinkat, hogy az erre a célra szükséges védekezőszerek beszerzésével már most foglalkozzanak, mert köztudomásu, hogy a leg- hatásosabb munkái télviz idején, lombhullás után végezhetik gyümölcsösökben.

Mindeztideig nélkülözni volt kénytelen a gyümölcsstermelő e munkára szükséges, megbízható anyagok beszerzését, ép ezért örömmel kell értesítenünk a gazdaközöniséget, hogy már tavaly sikerült egyes erdélyi cégeknek a Chinoi gyárnak lerakatát megszerezni és így megbízható növényvédelmi szerekhez juttatni a gazdaközöniséget. Külön felhívjuk figyelmét a kerttulajdonosoknak *Enda-Chinoi gyümölcsfakarbolineumra* és *Almola* vértetükátrányra, valamint *Hiberna* hernyóenyvre, amelyek alkalmazása a gyümölcsápolás szempontjából minden körülmények között nagy haszonnal jár. Igaz, hogy első pillanatra az anyagok beszerzése és a munkálatok végrehajtása költséget jelent, de minden számító gazda befogja látni, hogy egy néhány kiló gyümölcs ára már bőven fedezi költségeit, már pedig biztos, hogy kitartó munkával nemcsak egynehány kiló gyümölcs, hanem maga a gyümölcsfa is menekül a pusztulástól, azonkívül ép és léregmentes gyümölcsöt fog aratni.

Részletesebb felvilágosítást az egyes kártevők ellen alkalmazandó szerekről egyesületünk szívesen küld.

Vegyes közlemények.

A magyar gyapjúpiac. A budapesti gyapjúpiacon az üzlet csendesebb, mivel a debreceni és budapesti aukció befejeződött és az igények nagyrésze kielégítést nyert. I-a urasági zsirban nyírott gyapjú általában 5200—5400, gyengébb minőségű 4500—5000. Báranygyapjú egyelőre nincs a piacon. Usztatott tiszai, békési gyapjú, jobb minőségű 9000, II-a 6—7000 magyarkorona. Budapesti aukcióból visszamaradt áru gyárilag mosott-tisztított gyári hozamra átszámított paritásán 16—18.000 magyar koronával jegyez.

A világ cukorpiacán estek az árfolyamok. A világpiacokon különösen jávai nagyobb kínálatra estek az árfolyamok. Newyorki jegyzés 435, Páris 204,5, London 3,5 pennyvel gyengébb. Az itteni tőzsdén csendesebb irányzat mellett a nyers cukrot nem jegyezték, a belföldi és export finomított áru ára változatlan, az új kampány jegyzése a következő: 210 pénz, 230 áru: Aussig loko és kikötő, Kolin és Pardubic 200 pénz áru nélkül.

A csehszlovákiai mezőgazdasági tanerők kongresszusa Prágában e hó 11 és 14-e között folyt le dr. Hodza földmivelésügyi miniszter jelenlétében s az első nap: dr. K. Reich miniszteri osztálytanácsos dr. Bequerell párisi, dr. Lau zürichi és dr. Aerebec berlini egyetemi tanárok tartottak előadásokat. A további napokon különböző értekezletek zajlottak le, egyben a kongresszuson résztvevők megtekintették mindazokat a prágai intézményeket, amelyek a mezőgazdasági kultúrát szolgálják.

Ausztriában az állam minden földbirtokra ráteheti kezét. Az osztrák kormány a nemzetgyűlés elé törvényjavaslatot terjesztett, amely kimondja azt, hogy az osztrák kormány illetvényes kertek céljaira a városok környékén minden földbirtokot igénybe vehet és a tulajdonosokat kényszerítheti azok bérbeadására. A

kormány törvényjavaslata a birtokosok körében nagy felháborodást keltett, mivel ennek törvényerőre emelkedése esetén az állam minden földbirtokra ráteheti a kezét.

Budapesti gabonatözsde. A gabonapiacra csekély a forgalom. Dunántuli, pestmegyei új buza 41000—41500, tavalyi 42500—43000

Jugoszlávia három évi gabonatermése. Az SHS királyság gabonatermése az utolsó három évben a következő volt: 1920-ban 1 millió 115.366 tonna, 1921-ben 1.375.664 tonna és 1922-ben 1.164.788 tonna. 1922-ben tehát 5000 vagonnal nagyobb volt a termés, mint 1920-ban. A legtöbb gabona a Vajdaságban termelt. A kukoricatermés a következő volt: 1920-ban 2.268.996 tonna, 1921-ben 1.874.311 tonna, 1922-ben 2.264.173 tonna.

Cseh-Szlovákia termés kilátásai. A földmivelésügyi minisztérium közlése szerint a júniusi időjárás roppant kedvező hatással volt a vetések állására. A júniusi hideg és nedveség valamennyi növényzet fejlődését megakasztotta. A búzába beleütött a rozsda, a rozs pedig ablakos lett. A június 15. és 16-iki fagy teljesen leégette a burgonya, bab, zöldség és tengeri leveleit. A széna termés elég jó, de a sok meleg megártotta a minőségnek. A cukorrépa közt sok a gaz, úgy kétszer sőt háromszor is meg kellett kapálni. A gyümölcs-termés kilátásai jobbak a gabonatermésénél. Kiadós volt a cseresznyetermés, de az árakat a közvetítő kereskedelem erősen drágította. A szilvatermés ezzel szemben majdnem 90%-ik kipusztult, mert egy ártalmas gomba már a virágzás idején támadta meg a szilvafákat. Ennek is a nedvesség volt az oka, mely rendkívül kedvez a gomba fejlődésének. A körte-termés közepesen alul marad. Az almatermés kilátásai rendkívül kedvezőek, amit a vidéki tudósítók is megerősítenek. A földmivelésügyi minisztériumnak jelen közlése főleg a történelmi országok termés kilátásait foglalja össze, melyekkel szemben Szlovénkóra nézve, eltekintve a nedves időjárás következtében sok helyen súlyos rozsda, őszög, valamint futrina és drótféreg-kártól, a kalászosok a jó közepesen felüli termést ígérik, míg a szőlő takarmánytermés a múlt évi silány után szerencsére kifejezetten jól sikerült, a kapásnövények pedig nagy átlagban igen szép reményekre jogosítanak. A szemes termények minőségét, főleg az árpát, tagadhatatlanul veszélyeztetni a csapadék dus időjárás, azonban az aratás és cséplés idejére, a jelek után ítélve száraz, meleg napokat várhatunk. Épen a hűvös és nedves júniusi időjárás következtében az aratási munkák körülbelül tíz napos megkésése következett be, aminek következtében a gyorsan érlelő hőség beálltával munkatorlódással kell gazdáinknak megküzdeniük. Kedvezően azonban a szlovénkövi gyümölcs-termés képe, mert a legtöbb gyümölcsfélék virágzásának idején uralkodott hideg időjárás következtében, számításba vehető mennyiséggel állg számolhatunk.

PIAC.

Országos vásárok.

Julius hó 30-án. Szászrégen. — 31-én Pálos, Egerhát, Máramarosziget, Nagybaczon. — Augusztus 1-én. Alparét, Felsőbajom, Korond-szentmárton, Nagypalád, Pankota, Szászszentgyörgy, Vajdarécse, Visó, Szalárd. — 2-án. Nyárádmagyarós, Világos. — 3-án. Déva, Mezőmehes, Mórffyóld, Vaskóh, Belényes. — 5-én Nagyszentmiklós, Németszentmiklós, Resiczabánya.

Szatmár.

Buza 70—80 klgos	520—550 lej,
Rozs	400—420 "
Ujárpa	450—470 "
Zab	500—520 "
Tengeri	500—510 "
Luczerna széna I. rendű	100—105 "
Lóhere	90—100 "

Lóhere 80—100 "
Alom szalma 60—80 "
métermázsánként.

Brassó.

Baromfiak: Hízott liba 170—200, sovány liba 50—80, hízott kacska 90—130, sovány kacska 35—50, csirke párja 35—80, tyúk 38—70, pulyka 110—150, tojás 1,50—1,70 lej.

Tejtermékek: vaj kilója 50—65, tejföl literje 26—45, tehénturó 8—10 lej.

Zöldségek: murok kötése 1—2,50, petrezselyem 1—3, burgonya kilója 2—3, borsó 15, paszuly 3, kalarábé 0,50, kel 0,50—2, karfiol 2—15, káposzta 2—8, tök 2—6, paradicsom 18, paprika 1, uborka 1—4, saláta 0,50—1, hagyma kötése 1—3, retek 0,50—2,50 lej.

Gyümölcsök: alma kilója 10—12, körte 8—10, barack 20—24, ribizke literje 8—10, eper 16—18, málna 7—10, áfonya 5—6 lej.

Arad.

A mai hetipiac forgalma meglehetősen volt; élelmiszert, főzélékféléket és gyümölcsöt bőven lehetett vásárolni. Az élelmiszerárak a következőképpen alakultak: tojás drbja 1,20—1,40, vaj kilója 50—80, tej literje 4,50—5, tehénturó kilója 18—20 lej. A baromfi piacon egy pár csirke 40—70, liba drbonként 260—340, pulyka drbonként 180—200, ruca drbonként 160—190 leiert kelt el. Terménypiaci árak a következők: buza 460—470, rozs 470—480, kukorica 380—400, zab 370—390, árpa 370—390, korpá 250—260 lej métermázsánként. Élőállatok árai: sertés 36—38, borjú 14—17, marha 16—19 lej kilónként élősúlyban. A gyümölcsfélék olcsóbbak lettek, így egy kgr. ringlót 2 lej. viszont a kajszinbarack még tartja a 12—14 leies árat. A cukordinnye kilója néhány nappal ezelőtt még 60—80 lej volt, a mai piacon már 25—30 leiert árusították a dinnyét.

Galac.

Irányzat lanya, árpa 39000, zab 38000, tengeri 40000 lej vagononként. Bab szeptemberi szállításra 110 ezer lej.

A pozsonyi terménytözsde. Új buza 122—127, új árpa 105—115, fehér bab 200—230, új szlovénkövi borsó 209—210, új kömény 1300—1400, repce 190—200, magyar nullás búzaliszt 240—245, kötetlen kézzel cséplelt 40—45, kötött 55—60, takarmányszalma kötetlen 40—45, kötött 55—60, ételburgonya 30—40, amerikai zsir ab Oderberg 1050—1070 cseh korona 100 kilogramonként ab állomás. A tözsdén az örlemények irányzata tartós volt. A zab és árpa iránti érdeklődés gyenge volt.

Marosvásárhelyi árak: Buza 80—85, tengeri 78—82, árpa 65—70, zab 45—50, új burgonya 28—35 (á 20 liter). — Tehéntej 3—4 lej literenként. Tea vaj 58—62 lej kg-ként. Juhsajt 24—26, Orda 20—24 lej kg-ként. Választott malac 500—600 lej darabonként. Hízott sertés élősúlyban 28—34 lej kg-ként. Székér széna 350—400. Gyapju kilója minőség szerint 50—80.

APRÓHIRDETÉSEK.

Apróhirdetések ára: szavanként 1 lej. — Vastag betűvel szedett szavak kétszeres aron számítatnak, — Legkisebb apróhirdetés díja 10 lej. Állást keresők részére 20 szolg 10 lej.

Kiseb gazdaságot bérbe, feles művelésre, esetleg gazdaság önálló vezetését vállalom. Megkeresést Juhász gazdatiszt. Cím—Alcsil. Aradvm. 3541

Állandó alkalmazásba felveszek egy gépészt, ki a motorek kezeléséhez ért és házi javítást eszközölni tud. Cím, Bartha Árpád Sepsiszentgyörgy. 3543

Őszi vagy szőszös bükköny vetőmagot és használható műtrágyaszórót keres Vellesek Gusztáv Semlakul-Mare Temesvármegye. 3540

Nagy gyakorlattal bíró nős sajtimestert keresek, kinek gazdasági gyakorlata is van. Cím a kiadóban. 3536.

5—10000 lelt és többet annak, ki gazdatisztet megfelelő bizalmi állásba helyez. „Discretió 45” alatt a kiadóba kérek, 3535

Intézői állást keres a gazdaság, állattenyésztés, szőlészetben, erdészetben hosszú évi praxissal végzett gazdász, elvállal birtokok részbeni, procentuális vagy fix kezelését is. Irsa Lajos Oradea-Mare Tisza Kálmán-tér 7. 3586

MIÉRT nélkülözhetetlen a kisipar és mezőgazdaság összes üzemeiben a mi

4 HP. benzinmotorunk

MA típusu, a Deutzi motorgyár

LANGEN & WOLF

gyártmánya?

A következő tulajdonságok teszik azt nélkülözhetelenné:

Hajt: gyalugépet, furógépet, építkezési gépeket, dynamot, húsvágó gépeket, köszőrülő gépeket, köszőrülő követ, fűrészeket, körszivattyut, cseplőgépet, szecs kavagót, malmot stb.

Különös előnyei: egyszerű, kicsi, olcsó és emellett feltétlen megbízható hajtóerő, megbízható gyújtás, igen csekély benzinhasználás, semmi kezelés, hosszú élettartam, a legnagyobb mozgékonyaság, könnyű sulya miatt akár kerekeken, akár hordárványon kézzel is szállítható. Egyszerű felállítás, az egyes részek kicserélése könnyű, hatásos hűtéssel!

Ezen motor valóban minden és kincs a tulajdonosra nézve.

Ilyen ideális motortípus és olcsó gép még ma nem létezett!

Mi ezen motort rendkívül előnyös árban ajánljuk, mivel mi ezen motortípust több száz példányban mindenütt be akarjuk vezetni, hogy a kisipar és a mezőgazdaság racionálisan dolgozhasson és nagyobb bevételhez juthasson.

Ezen motorunk versenynélküli a világon!

Ismertetések és árajánlatok kivánatra azonnal és ingyen!

Erdélyi Szász Gazdasági Egylet Géposztálya

Nagyszeben, Só-utca 22. sz. Segesvár, Bajor-utca 47. sz. Medgyes, Laktanyatér 15. sz.